ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 21. června 2005

o provádění programů zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků v členských státech

(oznámeno pod číslem K(2005) 1827)

(Text s významem pro EHP)

(2005/464/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí Rady 90/424/EHS ze dne 26. června 1990 o některých výdajích ve veterinární oblasti [1], a zejména na článek 20 uvedeného rozhodnutí,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rozhodnutí 90/424/EHS stanoví finanční příspěvek Společenství na provádění technických a vědeckých opatření nezbytných pro rozvoj veterinárního práva Společenství a pro vzdělávání a odbornou přípravu v oboru veterinárního lékařství.

(2) Vědecký výbor pro otázky zdraví a dobré životní podmínky zvířat ve své zprávě ze dne 27. června 2000 doporučil, aby bylo prováděno zjišťování influenzy ptáků u hejn drůbeže a volně žijícího ptactva, zejména s cílem stanovit míru rozšíření infekcí způsobených podtypy H5 a H7 viru influenzy ptáků.

(3) Směrnice Rady 92/40/EHS ze dne 19. května 1992, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení influenzy ptáků [2], definuje opatření Společenství pro tlumení, která mají být uplatněna v případě výskytu ohniska influenzy ptáků u drůbeže. Neupravuje však pravidelné zjišťování této choroby u drůbeže a volně žijícího ptactva.

(4) Rozhodnutí Komise 2002/649/ES [3] a 2004/111/ES [4] proto upravila předkládání programů dozoru nad influenzou ptáků členskými státy Komisi.

(5) Rozhodnutí Komise 2002/673/ES [5] a 2004/630/ES [6] schválila programy za účelem zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijícího ptactva předložené členskými státy na období stanovená v těchto programech.

(6) Během těchto zjišťování byla v několika státech zjištěna přítomnost různých podtypů H5 a H7 virů influenzy ptáků. I když lze současnou míru výskytu virů influenzy ptáků považovat za poměrně nízkou, je důležité pokračovat v dozoru a zlepšovat s cílem lepšího porozumění epizootologie virů nízkopatogenní influenzy ptáků a předejití nepozorovaného šíření těchto virů v drůbeží populaci. Výsledky šetření provedených v členských státech se ukázaly být velmi užitečnými při monitorování přítomnosti podtypů viru influenzy ptáků, které by mohly představovat značné riziko, kdyby se mutací přeměnily ve virulentnější formu. S ohledem na získané výsledky a současnou nákazovou situaci ve Společenství je vhodné zvýšit celkovou částku příspěvku Společenství za účelem zabezpečení zvýšeného dozoru.

(7) Členské státy by proto měly předkládat Komisi ke schválení své programy zjišťování influenzy ptáků, aby jim mohla být poskytnuta finanční pomoc Společenství.

---

[1] Úř. věst. L 224, 18.8.1990, s. 19. Rozhodnutí naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES (Úř. věst. L 325, 12.12.2003, s. 31).

[2] Úř. věst. L 167, 22.6.1992, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná nařízením (ES) č. 806/2003 (Úř. věst. L 122, 16.5.2003, s. 1).

[3] Úř. věst. L 213, 9.8.2002, s. 38.

[4] Úř. věst. L 32, 5.2.2004, s. 20. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2004/615/ES (Úř. věst. L 278, 27.8.2004, s. 59).

[5] Úř. věst. L 228, 24.8.2002, s 27. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2003/21/ES (Úř. věst. L 8, 14.1.2003, s. 37).

[6] Úř. věst. L 287, 8.9.2004, s. 7. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2004/679/ES (Úř. věst. L 310, 7.10.2004, s. 75).

(8) Opatření tohoto rozhodnutí jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Členské státy předloží Komisi ke schválení nejpozději do 30. června 2005 programy pro provádění zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijícího ptactva podle přílohy.

Článek 2

Finanční příspěvek Společenství na opatření uvedená v článku 1 činí 50 % nákladů vynaložených v členských státech, s maximální výší 1 200 000 EUR pro všechny členské státy dohromady.

Článek 3

Maximální výše hrazených nákladů na testování nepřesáhne:

a) pro test ELISA: 1 EUR/test;

b) pro imunodifúzní test v agarovém gelu: 0,6 EUR/test;

c) pro test HI na H5/H7: 4 EUR/test;

d) test izolace viru: 30 EUR/test.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 21. června 2005.

Za Komisi
Markos KYPRIANOU
člen Komise

PŘÍLOHA

Programy zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků v členských státech v letech 2005 a 2006

A. CÍLE

1. Odhadnout míru výskytu infekcí viru influenzy ptáků podtypu H5 a H7 u různých druhů drůbeže opakováním dřívějších prověrek prováděných podle rozhodnutí 2004/111/ES a 2004/630/ES v modifikované a cílenější podobě.

2. Pokračovat v dobrovolném dozoru nad influenzou ptáků u volně žijícího ptactva. Výsledky tohoto dozoru by měly dále poskytnout cenné informace pro systém včasného varování před virovými kmeny, které může do hejn drůbeže zavléct volně žijící ptactvo.

3. Přispět ke znalostem o ohrožení zdraví zvířat zavlečením influenzy ptáků z volné přírody.

4. Podporovat propojení a integraci lékařů a veterinárních lékařů pro účely dozoru nad influenzou.

B. VŠEOBECNÉ POŽADAVKY A KRITÉRIA PRO ZJIŠŤOVÁNÍ INFLUENZY PTÁKŮ U DRŮBEŽE

1. Odběr vzorků se provádí dle potřeby v období vhodném pro produkci u každé kategorie drůbeže. V mnoha členských státech kupříkladu dochází k rozsáhlému porážení drůbeže (zejména krůt a hus) v období kolem Vánoc. Odběr vzorků je nutno provést do 31. ledna 2006.

2. Termín pro odevzdání konečných výsledků šetření je stanoven na 31. března 2006.

3. Testování vzorků provádějí národní laboratoře pro influenzu ptáků (NL) v členských státech nebo jiné laboratoře schválené příslušnými orgány a pracující pod dohledem národních laboratoří.

4. Všechny výsledky, sérologické i virologické, se zasílají referenční laboratoři Společenství (CRL) pro srovnání. Je třeba zajistit plynulý tok informací. Referenční laboratoř Společenství zajišťuje technickou podporu a zvýšené zásoby diagnostických činidel. Antigeny pro použití při šetřeních dodává národním laboratořím referenční laboratoř Společenství, aby se zajistila jednotnost.

5. Všechny izoláty viru influenzy ptáků (IP) se poskytují referenční laboratoři Společenství v souladu s právními předpisy Společenství. Viry podtypů H5 a H7 se neprodleně zasílají referenční laboratoři Společenství a provádí se u nich běžné charakterizační testy (sekvenování nukleotidů/IVPI) podle směrnice 92/40/EHS. Kromě toho referenční laboratoř Společenství vyžaduje, aby pozitivní séra H5 nebo H7 získaná od vrubozobých byla poskytována „slepá“ za účelem vytvoření archívu umožňujícího další vývoj testů v budoucnu.

6. Všechny pozitivní nálezy se zpětně vyšetřují v daném hospodářství a výsledky šetření se oznamují Komisi a referenční laboratoři Společenství.

7. Referenční laboratoř Společenství dodá zvláštní protokoly pro zasílání materiálu do referenční laboratoře Společenství, včetně výkazů v podobě tabulek určených pro sběr dat, která jsou předmětem šetření. V těchto tabulkách je třeba uvést použité zkušební laboratorní metody. Použití dodaných tabulek umožňuje předkládat výsledky v jediném dokumentu.

8. Krevní vzorky pro sérologické vyšetření se odebírají u všech druhů drůbeže, včetně drůbeže ve volném výběhu, nejméně od 5 až 10 ptáků (s výjimkou kachen, hus a křepelek) z každého hospodářství, a z různých kurníků, má-li jich hospodářství více.

9. Odběr vzorků je třeba rozložit po celém území členského státu, aby vzorky bylo možno považovat za reprezentativní pro celý členský stát, přičemž je třeba zohlednit:

a) počet hospodářství, v nichž se provádí odběr vzorků (s výjimkou kachen, hus a krůt); tento počet musí být stanoven tak, aby bylo zaručeno odhalení alespoň jednoho infikovaného hospodářství při míře výskytu infikovaných hospodářství ≥ 5 % a intervalu spolehlivosti 95 %; (viz tabulka 1) a

b) počet ptáků za hospodářství, od nichž se odebírají vzorky, musí být stanoven tak, aby byla zaručena 95 % pravděpodobnost odhalení alespoň jednoho pozitivního ptáka, je-li míra výskytu séropozitivních ptáků ≥ 30 %.

10. Při výběru metody odběru vzorků je dále třeba brát v úvahu tyto faktory:

a) typy chovu a jejich specifická rizika, ke kterým patří například volný výběh a chov ve volné přírodě, s přihlédnutím k dalším faktorům, jako je rozmanitost věkových skupin, používání povrchové vody, délka života relativně delší, chov více druhů v jednom hospodářství apod.;

b) počet hospodářství chovajících krůty, kachny a husy, v nichž je třeba odebrat vzorky, musí být stanoven tak, aby bylo zaručeno odhalení alespoň jednoho infikovaného hospodářství při míře výskytu infikovaných hospodářství ≥ 5 % a intervalu spolehlivosti 99 % (viz tabulka 2);

c) nacházejí-li se v členském státě hospodářství chovající ptáky nadřádu Běžci a křepelky, musejí být do programu zařazena i tato hospodářství. V případě křepelek se odběr vzorků provádí pouze od dospělých nosnic;

d) období pro odběr vzorků se přizpůsobí sezónní produkci. Odběr vzorků však lze dle potřeby časově přizpůsobit jiným místně vhodným obdobím, během nichž se na hospodářstvích nachází jiná drůbež, jejíž přítomnost může představovat zvýšené riziko zavlečení choroby;

e) členské státy, které jsou povinny provádět odběr vzorků pro účely testování na newcastleskou chorobu, aby si udržely status zemí, kde se neprovádí očkování proti newcastleské chorobě v souladu s rozhodnutím Komise 94/327/ES [1], mohou použít tyto vzorky od plemenných hejn pro účely dozoru nad protilátkami proti H5/H7.

Tabulka 1

Počet hospodářství, v nichž je třeba odebrat vzorky, pro každou kategorii drůbeže (s výjimkou hospodářství chovajících krůty, kachny a husy)

Počet hospodářství na každou kategorii drůbeže v členském státě	Počet hospodářství, v nichž je třeba odebrat vzorky
Do 34	Všechna
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

Tabulka 2

Počet hospodářství chovajících krůty, kachny a husy, v nichž je třeba odebrat vzorky

Počet hospodářství v členském státě	Počet hospodářství, v nichž je třeba odebrat vzorky
Do 46	Všechna
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

[1] Úř. věst. L 146, 11.6.1994, s. 17.

C. ZVLÁŠTNÍ POŽADAVKY PRO DETEKCI INFEKCE PODTYPY H5/H7 INFLUENZY PTÁKŮ U KACHEN, HUS A KŘEPELEK

1. Krevní vzorky pro sérologické testy se odebírají přednostně od ptáků, kteří jsou chováni venku na polích.

2. Z každého vybraného hospodářství se odebere pro účely sérologických testů 40 až 50 krevních vzorků.

D. ZJIŠŤOVÁNÍ INFLUENZY PTÁKŮ U VOLNĚ ŽIJÍCÍCH PTÁKŮ

V členských státech, kde se bude dozor týkat i volně žijících ptáků, musejí být dodrženy následující pokyny:

D.1. *Podoba a provádění průzkumů*

1. Je nezbytné vybudovat kontakty s institucemi, které se zabývají ochranou/pozorováním ptáků, a kroužkovacími stanicemi. Ve hodných případech provádějí odběr vzorků pracovníci těchto skupin/stanic nebo myslivci.

2. Zkušenosti z dřívějších šetření ukazují, že míra izolace viru byla poměrně malá, proto by se měl odběr vzorků zaměřit na ptáky migrující na podzim nebo počátkem zimy na jih.

D.2. *Postup odběru vzorků*

1. Pro účely virologických testů se odebírají výtěry z kloak. Největší procento úspěšnosti se kromě podzimního odběru u „jednoletých“ ptáků předpokládá u domácích druhů s velkou citlivostí a zvýšeným kontaktem s drůbeží (například kachna divoká).

2. Vzorky se odebírají od různých druhů volně žijícího ptactva. Odběr je zaměřen hlavně na vodní ptactvo a mořské ptáky.

3. U chycených, ulovených nebo právě uhynulých volně žijících ptáků je třeba provést výtěr trusu nebo pečlivý sběr čerstvého trusu.

4. Je možno sloučit až pět vzorků od téhož druhu. Zvláštní pozornost je třeba věnovat skladování a přepravě vzorků. Není-li možné zajistit rychlý transport vzorků do laboratoře do 48 hodin (v transportním médiu při teplotě 4° Celsia), musejí být vzorky uskladněny a následně přepraveny v suchém ledu při teplotě – 70 °C.

E. LABORATORNÍ TESTY

Laboratorní testy se provádějí podle diagnostických metod pro průkaz a diferenciální diagnostiku influenzy ptáků (IP) stanovených v Příloze III směrnice Rady 92/40/EHS (včetně vyšetření séra kachen a hus testem inhibice hemaglutinace (HI)). Pokud se předpokládá provádění laboratorních testů, které nejsou uvedeny ve směrnici 92/40/EHS ani v *Příručce norem pro diagnostické testy a očkovací látky pro suchozemská zvířata Světové organizace pro zdraví zvířat* (OIE), předloží členské státy údaje potřebné pro jejich validaci referenční laboratoři Společenství, když předkládají svůj program ke schválení Komisi. Všechny pozitivní sérologické nálezy musí potvrdit národní referenční laboratoře pro influenzu ptáků na základě testu inhibice hemaglutinace se stanovenými kmeny dodanými referenční laboratoří Společenství:

H5 a) Zahajovací test s kmenem kachny/Dánsko/64650/03 (H5N7);

b) Test všech pozitivních výsledků s kmenem pštrosa/Dánsko/72420/96 (H5N2) pro vyloučení protilátky N7 se zkříženou reakcí.

H7 a) Zahajovací test s kmenem krůty/Anglie/647/77 (H7N7);

b) Test všech pozitivních výsledků s kmenem afrického špačka/983/79 (H7N1) pro vyloučení protilátky N7 se zkříženou reakcí.